

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rsu.gov.ua/uploads/article/final-report-survey-e07f150174.pdf>. – Назва з екрана.

6. Довга дорога до антикорупційних судів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nv.ua/ukr/opinion/tkeshelashvili/dovga-doroga-do-antikoruptionsijnih-sudiv-1323280.html>. – Назва з екрана.

Севрук Володимир Геннадійович,
провідний науковий співробітник відділу
організації науково-дослідної роботи
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

КОРУПЦІЙНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНИХ ГРУП І ЗЛОЧИННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, СФОРМОВАНИХ НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ

Протидія організованій злочинності, що сформувалася на етнічній основі, потребує спільних скоординованих дій світового співтовариства, зокрема щодо усунення суперечностей між законодавством різних країн. Напрями протидії етнічній злочинності в ХХІ ст. вже не можуть бути такими, якими вони були минулого століття.

Представники злочинної підприємницької діяльності задля реалізації своєї мети беруть участь у таких специфічних незаконних видах діяльності, як операції з незаконними товарами та послугами, монополізація ринку, використання корупції, залякування щодо конкурентів і правоохоронних установ задля зменшення міри судового переслідування [1, с. 367].

Членство в транснаціональних злочинних ґрунтується, зазвичай, на етнічній або сімейній спорідненості, а також на професіональних та організаційних здібностях, які є корисними для досягнення злочинної мети організації. Добір членів за сімейною або етнічною ознакою сприяє солідарності членів, підвищенню їх відповідальності за безпеку організації, дисциплінованості й підпорядкуванню всередині ланок та організації загалом. Водночас членами таких організацій можуть бути особи, які мають родині зв'язки у владних

структурах. Управління такими групами здійснюють на підставі правил та інструкцій, які мають виконувати всі члени.

Корупція не тільки є одним із принципів діяльності транснаціональної організованої злочинності, що створює умови, які сприяють отриманню надприбутків під час реалізації транснаціональними злочинними організаціями своїх операцій, а й дає змогу здійснювати таку діяльність за порівняно низького ризику втручання з боку правоохоронних органів. Таким чином, корупція є способом захисту транснаціональних злочинних організацій від соціального контролю, вона надає можливості для ефективного управління злочинною організацією під патронатом легальних економічних структур і посадових осіб державного управління [2].

Нині у світі, залежно від особливостей історичного розвитку країн, сформувалося кілька моделей корупції.

Західноєвропейська модель. Для неї притаманний низький рівень корупції, яку сприймає суспільство як аномалію, пов'язану з порушенням закону. Цьому сприяють традиції, у яких домінує правосвідомість.

Азіатська модель. Корупційні відносини переплітаються з іншими соціальними відносинами: сімейними, земельними, етнічними, корпоративними тощо. Діють вікові традиції (наприклад, пов'язані з бакшишем у Середній Азії чи практикою вибудовування довгострокових ділових і політичних відносин, що існують у деяких східноазіатських країнах і ґрунтуються на дружніх зв'язках).

Африканська модель. Влада продається групі основних економічних кланів (використання демократичних процедур як камуфляжу; економіка примітивізована, задовольняє лише першочергові потреби населення з метою уникнення соціальних потрясінь, забезпечуючи інтереси вузької олігархічної групи). Політична влада в країні залишається неконсолідованою; фінансово-бюрократичні групи припиняють протистояння й домовляються; виникає олігархічний консенсус між консолідованими фінансово-бюрократичними групами та частиною політичної еліти.

Латиноамериканська модель. Уряд надає можливість тіншовим і криміналізованим секторам економіки досягти могутності на рівні держави. Формується держава в державі.

Нинішня кримінальна ситуація в Україні характеризується низкою вкрай небезпечних тенденцій:

- у системі організованої злочинності активізувалася міжнародна складова, вітчизняний криміналітет вийшов за межі української території. Чинник «української мафії» активно використовують для обґрунтування дискримінаційних заходів щодо України в економічній сфері;

- відбувається розширення, структурне ускладнення, зміна спрямованості в діяльності кримінальних організацій, що діють у регіонах;

- зміцнюється матеріально-технічна та фінансова бази кримінальних структур, нарощується кваліфікаційний потенціал їхніх учасників;

- урізноманітнюються форми та методи боротьби злочинних організацій за сфери впливу, розширюється арсенал засобів і методів учинення злочинів;

- посилюються позиції злочинних формувань у сфері наркобізнесу, зростає рівень їхньої організованості;

- здійснюються великомасштабні незаконні експортні й імпорتنі операції [3, с. 3–4].

Організовані кримінальні структури намагаються використовувати органи державної влади для досягнення власних злочинних цілей, прагнуть легалізувати здобутий капітал у різних галузях економіки, отримати доступ до розподілу бюджетних коштів і державного майна, набути депутатського й інших видів імунітету [1].

Організовані форми злочинності є складним явищем, чинником політичної й економічної нестабільності в суспільстві. Організовані злочинні групи транснаціонального й етнічного спрямування постійно модернізуються, змінюють свої види, виходять за межі кордонів однієї держави [4, с. 539].

Сучасні організовані етнічні групи тісно пов'язані корупційними зв'язками з посадовими особами органів державної влади та працівниками правоохоронних органів України. Саме корупція забезпечує імунітет цих груп від соціального та правового контролю та створює сприятливі умови для їхньої злочинної діяльності шляхом підкупу, хабарництва, одержання неправомірної вигоди, а також протидії цілеспрямованій діяльності правоохоронних органів і контррозвідувальним заходам у власному середовищі.

Список використаних джерел

1. Гула Л. Ф. Організована злочинна група – основа організованої злочинності / Л. Ф. Гула // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – Вип. 1. – С. 365–376.
2. Жаровська Г. П. Структурно-організаційні особливості транснаціональних злочинних організацій в Україні / Г. П. Жаровська // Право і суспільство. – 2015. – № 1. – С. 209–214.
3. Організована злочинність – загроза національній безпеці України // Психологічні аспекти національної безпеки: організована злочинність : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 2010 р.). – Львів : ЛьвДУВС, 2010. – С. 3–10.
4. Настільна книга слідчого / [М. І. Панов, В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова та ін.]. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – Київ : Ін Юре, 2011. – 736 с.

Семеній Олександр Валерійович,
помічник адвоката

ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Корупція становить серйозну загрозу процесу становлення України як демократичної та правової держави, а також національній безпеці. Для виконання міжнародних стандартів у цій сфері було прийнято антикорупційний пакет національного законодавства, створено спеціальні органи із запобігання та протидії корупції, серед яких Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура й Національне агентство з питань запобігання корупції.

Актуальність теми дослідження зумовлена проблемою поширення корупції в Україні, що формує стійку тенденцію за роки незалежності нашої держави, чинить негативний вплив на економічний розвиток, інституційну спроможність, а також на більшість сфер суспільного життя.

Основними нормативно-правовими актами у сфері запобігання та протидії корупції є закони України «Про запобігання корупції» [1], «Про очищення влади» [2],